

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

III. Quid ingenitum prout est proprium Patris de formali importet?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

Communis
consensus
Patrum Ec-
clesiæ, &
Scholasti-
corum.

tè prolatum stat pro significato, ad quod ex voluntate & consensu institutoris est principaliter impositum. Atqui ex communi consensu Patrum, Ecclesiæ, & Scholasticorum hoc nomen *Ingenitum* principaliter est impositum ad significandam negationem omnis passivæ originis & communicationis: ergo simpliciter prolatum stabit pro ea: atque adeo non poterit simpliciter sine termino declarante & limitante attribui alteri à Patre.

Ad Patres.

Basilium.

42. Ex dictis patet ad primam rationem dubitandi, nam non idè Patres negabant nomen *Ingenitum* Patri, quia putabāt, illud non congruere cum ipsa notione Patris, quin expressè Basilium fateatur, illud summopere congruere, & aptum esse ad explicandam proprietatem æterni Patris; sed ad evitandam calumniam hereticorum, qui per huiusmodi nomen vexabant simplices. Secunda verò soluta manet, declarato multiplici notationis significato, & in quo illud sit accipiendum, ut sit proprium Patris.

43. Solum superest, respondendum, quo pacto *Ingenitum*, prout dicit negationem omnis passivæ productionis & communicationis, conveniat etiam entibus impossibilibus. Ad quod respondeo, ex opposita omnino ratione *Ingenitum* convenire æterno Patri, & impossibilibus. Nam impossibilibus convenit propter summam eorum imperfectionem; Patri verò propter summam eius perfectionem. Nam ex eo, quod illa sunt essentialiter non entia, nullius perfectionis, ne per passivam quidem productionem & communicationem possunt esse capacia. Æternus verò Pater contrā, quia quidditatiuè est ens à se, & per omnimodam improductionem & incommunicationem habet omnia à se, non est capax ullius productionis vel communicationis ab alio. Quare æternus Pater dicitur *ingenitus* ratione fundamenti positiui, essentialiter includentis omnem perfectionem à se. Impossibilia verò dicuntur *ingenita* ratione fundamenti negatiui, essentialiter excludentis omnem capacitatem participandi ullam perfectionem, etiam per communicationem ab alio.

SECTIO III.

Quid de formali importet, Ingenitum prout est proprium Patris?

44. **P** R I M A sententia affirmat, importare aliquid positivum, conveniens Patri ex eo formaliter, quod non est ab alio. Hanc rationem positivam explicant aliqui per universalem auctoritatem seu primitatem in originando, quam Pater habet supra ceteras personas Divinas; alij per fontalem plenitudinem Divinæ fecunditatis; alij per relationem oppositam relationi geniti, ad eum

modum, quo inæqualitas & dissimilitudo dicit positivam relationem, oppositam relationi equalitatis & similitudinis. Hanc sententiam referunt, & impugnat Alensis 1. p. q. 69. mem. 2. Bonaven. in 1. dist. 28. a. 1. q. 1. S. Tho. 1. p. q. 33. art. 4. ad 1. Scotus dist. 28. q. 2. art. 2. & reliqui ferè Scholastici, Fundamentum huius sententiæ, quia *Ingenitum* seu *innascibilitas* est propria notio Patris pertinet ad dignitatem ipsius, distinguens illum à reliquis personis Divinis: igitur est aliquid positivum: cum non possint hæc munia, nisi à ratione positiva præstari.

45. Confirmatur, nam ita se habet filiatio & nascibilitas in Filio, sicut paternitas & innascibilitas in Patre: sed Filiatio & nascibilitas important rationem positivam in Filio, ergo & paternitas & innascibilitas in Patre. Vnde Augustin. 5. de Trin. c. 7. *Non ergo, inquit, receditur à relatioe predicamento, cum ingenitus dicitur. Sicut enim genius non ad se ipsum dicitur, sed quod ex genitore sit: ita cum dicitur ingenitus, non ad se ipsum dicitur, sed quod ex genitore non sit, ostenditur. In eodem tamen predicamento, quod relatiuum vocatur, utraque significatio vertitur. Vnde concludit. Quia sicut Filius ad Patrem, & non Filius ad non Patrem refertur: ita genius ad genitorē, & non genius ad non genitorem referatur, necesse est.*

46. Secundò, Eandem sententiam probat Aureolus apud Capreolum mox citandum hoc pacto. Esse in se est positivus modus essendi substantiæ: ergo esse à se erit positivus modus subsistendi in Patre: sed talem modum dicit Innascibilitas Patris: ergo. Tertio esse à se non videtur aliud dicere, quàm habere sufficientiam subsistendi ex se sine alio: hoc autem est positivum: ergo innascibilitas, quæ talem modum significat, importat aliquid positivum. Quarto esse infinitum & indivisum importatur privatiuè, & tamen dicunt modum positivum: ergo etiam esse ingenitum & innascibile.

47. S E C U N D A sententia docet, *Ingenitum* importare solā negationē productionis ab alio. Est Capreoli in 1. dist. 28. q. vnic. art. 1. concl. 1. Mayroni q. 1. art. 1. inclināt S. Th. 1. p. q. 33. art. 4. & in 1. dist. 28. q. 1. art. 1. ad 1. & Scotus q. 2. art. 2. Fundamentum Mayroni est, quoniam in Patre non est nisi essentia & relatio. sed *Ingenitum* non importat essentiam, ut, ut per se patet; nec relationem; quia vel hæc esset paternitas: vel activa spiratio: neutra autem potest nomine ingentii importari; non paternitas, quia ut docet Augustinus 5. de Trin. cap. 6. *et si Pater Filium non genuisset, nihil prohiberet, eum dicere ingenitum*: non activam spirationem, nam hæc communis est Filio. Restat ergo, ut solam importet negationem productionis ab alio: sicut incorruptibile importat solam negationem corruptionis.

48. T E R T I A sententia docet, importare utrumq; & negationē productionis ab alio, & proximū fundamentum talis negationis.

Alensis.
Bonavent.
S. Thomas.
Scotus.
Reliqui
Scholastici.

Augustin.

Aureolus.
Capreolus.

Capreolus.
Mayronus.
S. Thomas.
Scotus.

Augustin.

Verum

Aureolus.

Verum adhuc dissensio est inter Autores huius sententiae, quid *Ingenitum* importet de formali per se primo, positivumne, an negativum? Aureol. in 1. dist. 28. art. 2. circa finem censet, *Ingenitum* siue *innascibile* de formali importare positivum, de materiali vero & connotativum negativum. Fundamentum eius est, quia *Ingenitum* & *innascibile* sunt nomina substantiva, quae de formali & in recto important suppositum, denominativum autem & in obliquo formam affirmantem, vel negantem: velut *Immensus* substantivum significat in recto & de formali suppositum, in obliquo vero & denominativum formam ipsam immensitatis. Alij contra existimant, de formali importare negationem, de materiali vero & consequenter positivum fundamentum negationis. Ita Alensis 1. p. q. 79. mem. 2. Bonavent. in 1. dist. 28. art. 1. q. 1. Durandus q. 1. num. 5. Richard. art. 2. q. 1. Lycherus q. 2. in fine, Vasquez 1. p. q. 140. c. 3. Suarez libr. 8. de Trinit. cap. 2. & reliqui fere recentiores Theologi. Pro cuius controuersiae explanatione,

Alensis.
Bonavent.
Durand.
Richardus.
Lycherus.
Vasquez.
Suarez.
Reliqui
Theologi.

49. Nota primo, dupliciter importari posse aliquod positivum nomine negativum, vno modo connotativum, seu in obliquo, & per modum subiecti connotati: quo pacto omnis privatio connotat subiectum, in quo veluti inheret; est enim privatio, negatio in subiecto apto: alio modo in recto quidem, & per modum partialis significati integrantis significationem totalem, secundario tamen & consequenter. Praesens controuersia non est, an *ingenitum* seu *innascibile* importet aliquid positivum primo modo; quia cum importet remotionem passivae originis per modum privationis, necessario importabit aliquid positivum per modum subiecti oblique connotati: sed controuersia est, an hoc positivum importet secundo modo, per modum partialis significati, & in recto, licet secundario & consequenter.

50. Nota Secundo, *Ingenitum* & *innascibile* dupliciter accipi posse, vno modo concretè pro subiecto habente ingignentiam & innascibilitatem, alio modo abstractè pro ipsa ingignentia & innascibilitate: in utraque acceptione videndum erit, quid illis ut directum & integrum significatum respondeat.

51. Dico Primo: In utraque acceptione tam concretè, quam abstractè *ingenitum* & *innascibile* non important solum negativum, aut solum positivum, sed utrumque simul; negativum quidem principaliter & de formali, positivum vero secundario & de materiali. Est contra Torres 1. part. quaest. 33. artic. 4. docentem, haec nomina tantum concretè accepta de materiali importare subiectum, abstractè vero solum importare negationem essendi ab alio. Fundamentum nostrae assertionis est, quia non possunt haec nomina per se primo importare aliquid positivum, nec solum negationem: ergo utrumque simul. Atqui non important aequè primo utrum-

Torres.

que: igitur vnum primario & de formali, alterum secundario & de materiali. Antecedens quoad priorem partem patet, quia nomina negativa nequeunt per se primo importare aliquid positivum. Nam id per se primo importat nomen, ad quod significandum principaliter imponitur. Principaliter autem negativum nomen imponitur ad remouendam aliquam positivam formam de subiecto: igitur illius negationem principaliter importat.

52. Confirmatur primo, Nam *ingenitum* & *innascibile* per se primo negant relationem geniti & nascibilis; nam particula *In*, vim habet privandi: sed relatio geniti & nascibilis est perfectio positiva, ut constat in ipso Filio Dei: ergo nequeunt *ingenitum* & *innascibile* per se primo importare perfectionem aliquam positivam.

53. Confirmatur secundò, nam idè sonat esse *ingenitum* & *innascibile*, prout est Patri proprium; quod esse à se: sed esse à se de formali negat esse ab alio productum, ut cum dicimus Deum esse à se, primario & formaliter significamus, Deum à nullo esse productum. ergo.

54. Probat idem Antecedens quoad posteriorem partem ex eodem assignato principio. Nam id totum importat nomen, ad quod significandum est impositum. At nomen *ingenitum* & *innascibile* non solum est impositum ad remouendam omnem passivam productionem & communicationem à Patre, sed etiam ad significandam positivam perfectionem, propter quam convenit Patri talis negatio. Cum enim nequeamus hanc positivam perfectionem immediatè & per se in Patre concipere, illam circumloquimur, & explicamus per negationem productionis & communicationis ab alio. Confirmatur, nam similibus nominibus utimur ad explicandas positivae perfectiones essentiae Divinae, ut sunt *Immensus*, *Infinitus*, *Immutabilis* & similia. Nam omnia haec simul cum negatione, quam explicitè & de formali important; implicitè etiam & secundario important perfectionem illam positivam, propter quam talis negatio Deo convenit. Prima verò consequentia claret. Minor autem primi syllogismi probatur, nam id importat per se primo nomen, quod illo audito primo concipimus. Atqui audito hoc nomine *ingenito*, sicut & quolibet alio negativo de Deo, per se primo concipimus negationem, secundario vero perfectionem, in qua talis negatio fundatur. Minor patet, nam id primo concipimus audito nomine, quod nomen ipsum immediatè offert intellectui concipienti: sed nomen negativum immediatè offert intellectui concipienti negationem: ergo.

55. Ceterum quod haec nomina non solum in concreto, sed etiam in abstracto de materiali & secundario importent positivum fundamentum negationis, sic probatur. Nam etiam per talia nomina abstracta significare intendimus perfectionem aliquam posi-

tiam

tiuum in Deo, ratione cuius illi talis negatio conueniat: nisi quod per nomina concreta hanc positiuam perfectionem significamus in concreto; per abstracta uero eandem perfectionem significamus in abstracto.

56. Non minor controversia inter Authores superest, quid sit hoc positiuum, quod hoc nomen *ingenitum*, seu *innascibile* in æterno Patre importat. Duplex autem perfectio est in Patre, natura absoluta, & hypostasis relatiua. Certum est, hanc negationem non fundari proximè in natura absoluta: nam quidquid proximè fundatur in illa, est commune omnibus personis. Nam quamuis natura præcisè spectata dici queat *ingenita*, quatenus esse *ingenitum* importat intrinsecam improducibilitatem: quia tamen illi non repugnat, saltem ratione personæ, cui communicatur, ratio geniti, sicut nec ratio passiuæ communicationis, quam etiam negat *ingenitum*, prout est Patris proprium, non potest hæc negatio proximè & immediatè fundari in natura, vel in aliqua perfectione absoluta, sed in sola hypostasi relatiua. Porro in ipsa hypostasi relatiua Patris duo sunt, Paternitas, per quam constituitur proximum principium productiuum Filij, & Spiratio actiua, per quam constituitur proximum principium productiuum Spiritus sancti. Certum est, hanc negationem *ingeniti* fundari non posse in spiratione actiua, quia hæc communis est Filio, cui tamen non conuenit ratio *ingeniti*, sed potius ratio geniti. Superest igitur, ut in sola Paternitate fundetur: in ea autem fundari obstant duo, primum est, quoniam, ut Augustinus 5. de Trinit. cap. 6. docet, *Nihil prohibet Patrem fuisse ingenitum, etsi Filium non genuisset*: nam si una tantum fuisset persona in Deo, proculdubio illa fuisset ingenita: Contrà uero, nihil prohibet esse Patrem, esto *ingenitus* non sit, ut constat de Patribus creatis. Igitur ratio *ingeniti* nequit in Paternitate proximè fundari. Nam de ratione proximi fundamenti est, ut eo sublato, tollatur, & eoposito, ponatur ratio in eo proximè fundata. Secundum est, quia *Innascibilitas* est diuersa notio à paternitate, ut ex disputatione præcedente constat: non esset autem diuersa notio, nisi aliquid ab ea distinctum importaret. His tamen non obstantibus,

57. Dico Secundò: Formalis ratio proximè & immediatè fundans negationem geniti seu producti in æterno Patre est paternitas, non sub explicito conceptu generantis, aut spirantis; nec sub ratione Authoris, primi principij, fontalis plenitudinis, aut patriarchalis dignitatis; nec sub explicita formalitate essendi à se; sed sub expressa ratione primæ hypostasis, naturam Diuinam adæquatè terminantis, & cum illa adæquatè constitutis personam, sub ratione primæ personæ. Dico primam, non per ordinem ad alias personas, nam etiam si alix personæ non essent, adhuc illi

conueniret ratio *ingeniti*: neque per exclusionem alterius personæ prioris; nam hæc formaliter importat negationem, nos autem inquirimus proximum principium positiuum. Sed dico primam per respectum ad naturam Diuinam, quam per positiuam exigentiam quidditatiuè postulat adæquatè primò terminare, & constituere cum illa personam, in ratione primæ adæquatæ. Assertio sic explicata probanda est per singula membra.

58. Primò, quòd fundamentum talis negationis sit paternitas, euidenter concluditur per exclusionem aliarum perfectionum & formalitatum, quæ in Patre considerari possunt.

59. Secundò, quòd non sit sub explicito conceptu generantis, aut spirantis, satis constat ex rationibus proximè adductis.

60. Tertiò, quòd neque sit sub ratione Authoris, primi principij, fontalis plenitudinis, aut patriarchalis dignitatis, adhuc probatur. Nam omnes istæ formalitates supra rationem principij productiuum non addunt in Patre, nisi solam negationem essendi ab alio: sed negatio essendi ab alio nequit fundare rationem *ingeniti*: ergo. Maior patet: nec puto ab aduersarijs negari posse, cum præter assignatam negationem, non sit assignabilis alia ratio, quam illæ addere possint. Minor probatur, nam negatio essendi ab alio, est ipsissima negatio, quam *ingenitum* ipsum importat. At nequit negatio esse fundamentum sui ipsius.

61. Quartò, quòd neque hæc ratio fundandi sit paternitas sub explicito conceptu essendi à se, constat ex proxima ratione assignata: siquidem esse à se formaliter importat negationem essendi ab alio, quòd formalissimè importat ratio ipsa *ingeniti*. Respondent uero aliqui, esse à se explicitè quidem importare negationem essendi ab alio, per hanc tamen negationem explicari positiuam perfectionem, per quam Diuina paternitas est sibi ipsa sufficiens ad essendum, independenter à quacunque passiuæ origine: atque secundum hanc rationem positiuam esse fundamentum negationis omnis passiuæ productionis & communicationis. Sed contrà, nam hæc ipsa positiuæ ratio erat ab illis explicanda: hanc enim ipsam quærimus, dum inquirimus, in quo immediatè fundetur, *ingeniti*, *innascibilis*que ratio in Patre. Respondere autè, quòd illa immediatè fundetur in ipsa ratione essendi à se, prout hæc importat perfectionem positiuam explicatam per ipsam negationem essendi ab alio, non assignatur aliquid diuersum ab eo, quod quærimus, & in controuersiam vertitur.

62. Quintò demum, quòd proximum fundamentum huius negationis sit paternitas sub expressa ratione primæ hypostasis, naturam Diuinam adæquatè terminantis, & constitutis cum illa primam personam, modò in assertionem explicato, sic probatur. Nam hæc est positiuæ ratio in sola paternitate inclusa

Augustin.

inclusa, quæ formaliter non includitur in reliquis Diuinis personalitatibus; & eâ posita, formaliter ponitur; eaque sublata, formaliter tollitur ratio ingeni sui in nascibilis in Patre: ergo illa est proxima ratio fundandi negationem, quam ingeni in nascibilis ratio in Patre formaliter importat. Confirmatur, nam ex hac perfectione, tanquam ex prima & immediata radice habet Pater, ut non modò sit ingenuus & improductus, sed etiam ut sit author reliquarum personarum, primum principium, origo & fons totius Deitatis, ac Patriarchalis dignitatis. Nam ex eo, quòd est prima hypostasis quidditatiuè terminans primò naturam Diuinam, adæquatè in ratione primæ personæ, formaliter habet, ut nullam aliam hypostasim eiusdem ordinis & primitatis in Deo admittat; ac proinde ut non modò ipsa sit prima atque improducta, cum non possit nisi ab alia hypostasi produci; verum etiam ut ipsa tantummodo sit improducta, & principium ac fons reliquarum personarum. Nam hoc ipso, quòd esset alia persona æquè improducta, paternitas non esset prima hypostasis adæquatè terminans naturam sub ratione primæ personalitatis: eò quòd tunc inadæquatè tantum, sub ratione primæ personæ naturam terminaret.

63. Dicitur. Prima radix, cur paternitas quidditatiuè exigat primò adæquatè terminare sub ratione primæ personalitatis naturam Diuinam, est ipsa natura Diuina: ergo non paternitas, sed natura ipsa Diuina est prima radix talis negationis. Antecedens probatur, quia cum subsistētia sit prima proprietas substantialis naturæ, ab ipsa habet, ut sit talis vel talis quidditatis seu exigentiæ. Respondeo. Concedo naturam esse primam radicem, non tamen proximam & immediatam, sed remotam & mediatam talis negationis.

64. Ex dictis deducitur primò, rationem ingeni & in nascibilis esse posteriorem paternitati, non quidem sub explicito conceptu Patris, ut refertur ad Filium; sed sub explicito conceptu primæ hypostasis, adæquatè Diuinam naturam terminantis sub ratione primæ personalitatis. Ratio est, quia omne fundamentum est prius ratione in eo fundata. Ergo paternitas sub explicito conceptu primæ hypostasis naturam Diuinam adæquatè terminantis, est prior secundum rationem negatione, quam ingeni in nascibilis ratio importat, tanquam fundamentum ratione in eo fundata.

65. Deducitur secundò, quo pacto ingenuus priuatiuè, & non merè negatiuè dicatur de Patre absque vlla imperfectione ipsius: quod cum S. Thom. 1. p. q. 33. art. 4. ad 2. docent reliqui ferè omnes Theologi. Cuius ratio est, quia hanc priuationem geni seu producti non importat in subiecto, de quo dicitur, secundum rationem indiuiduam, sed secundum rationem specificam, quatenus nimirum importat negationem formæ,

quæ in alio subiecto consimilis naturæ nata est inesse. Sic enim ingenuus importat negationem productionis, quam Filius & Spiritus sanctus personæ eiusdem naturæ cum Patre aptæ sunt habere. Vnde ex hoc nulla arguitur imperfectio in Patre, qui non ut Pater, sed ut persona specificè conueniens cum Filio & Spiritu sancto, aptus est talem formam habere.

66. Verum in hac doctrina vna remanet difficultas non dissimulanda; nam videmur in persona Patris admittere aliquam perfectionem absolutam, constitutiuiam personæ Patris. Nam ratio primæ hypostasis, cum præscindat à respectu ad Filium & Spiritum sanctum, non est formaliter respectiua: ex alia verò parte illa primò & immediatè constituit personam Patris; est enim prima & immediata ratio terminandi hypostaticè naturam, & reddendi illam incommunicabiliter subsistentem, ac primum principium productiuum reliquarum personarum. Nec refert, quòd hæc ratio sit inadæquata, & quasi partialis, non adæquata, & quasi totalis personalitatis Patris: tum quia neque inadæquatam & partialem rationem absolutam admittere debemus in persona Patris: tum quia per talem rationem inadæquatam sufficienter concipitur natura Diuina hypostaticè terminata, in ratione primæ personæ, quippè cui respectus ille ab Filium & Spiritum sanctum aduenit, ut constitutæ iam & subsistenti in ratione primæ personæ.

67. Respondeo, non repugnare in Diuinis personis concipere aliquam rationem absolutam partialem, & incompletam. Nam in primis Diuinis personas concipimus sub ratione entis, substantiæ, formæ hypostaticæ, qui conceptus formaliter sunt absoluti, Cuius ratio est, quia personalitates Diuinæ, cum sint perfectiones reales & substantiales, necessariò includunt reales conceptus entis, substantiæ, & subsistentis formæ: Sed solum repugnare, concipere illas sub vltimo & quasi differentiali conceptu constitutiui personæ, ut absolutas. Vnde negandum est, respectum ad Filium supponere personam Patris perfectè constitutam, etiam in ratione primæ personæ, sed illam in sua constitutione complere ac perficere: eò quòd ipsa constitutio primæ personæ plenè & completè considerata est per respectum ad terminum, quem essentialiter respicit: nam constitutio personæ Diuinæ est constitutio hypostaticè incommunicabilis, quæ esse non potest, nisi per rationem formaliter respectiuiam; cum nulla ratio absoluta in Deo sit incommunicabilis. Cæterum alia est ratio de respectu ad Spiritum sanctum, qui quoniam communis est Filio, Personam Patris nullo modo constituit, sed tantum constituit proximum principium spirandi, Patri Filioque commune.

68. Ad Fundamentum primæ sententiæ Respondeo, illud tantum concludere de perfectione

atione

S. Thomas.
Reliqui
Theologi.

atione positiva secundario & materialiter importat. Ceterum ad distinctam notionem sufficit eadem personalis proprietas, ut manifestativa novae dignitatis, qualis est in Patre notio ingenti, quae per negationem essendi ab alio manifestat peculiarem dignitatem Patris, quam habet essendi à se, cum primitate hypostaticè terminandi naturam Divinam adaequatè in ratione primae hypostasis. Ad confirmationem, falsa est maior: nam filio & nascibilitas importat solam rationem positivam, ipsam nimirum positivam relationem Filij ad Patrem, ac Nati ad Genitorem. *Ingenitum* verò & *Innascibile*, cum sint privativa, de formali importat oppositam negationem Geniti ac Nati.

Augustin.
explicatur.

69. Augustinus autem apertè eo loco fatetur, *Ingenitum* nihil positivum de formali importare, sed solum negare relationem Geniti ad Genitorem. Unde idem prorsus significare ait *Ingenitum*, quod non genitus, ac non Filius: *Relativè autem*, inquit, *negamus dicendo, non Filius; relativè igitur negamus, dicendo non genitus. Ingenitus porro quid est, nisi non genitus?* Cum autem concludit. *Non ergo receditur à relativo predicamento, cum Ingenitus dicitur: Non vult affirmare, Ingenitum importare positivam rationem praedicamenti relationis, sed solum vult docere, nulum aliud praedicamentum per se importare, sed tantum negare illud ipsum, quod genitus affirmat: & quia genitus relationem, non substantiam affirmat; Ingenitus quoque relationem, non substantiam negat. Negativa porro, inquit, ista particula, non id efficit, ut quod sine illa relativè dicitur, eadem praeposita substantialiter dicatur, sed id tantum negatur, quod sine illa aiebatur: velut cum dicimus, homo est, substantiam designamus. Qui ergo dicit, non ho-*

mo est, non aliud genus praedicamenti enunciat, sed tantum illud negat. Ex quibus apertè colligitur mentem Augustini fuisse, *Ingenitum* solam negationem geniti importare.

70. Ad secundum Aureoli negatur consequentia. Nam esse in se importat positivum modum, quo substantia in se ipsa existit: esse verò à se, licet fundetur in aliqua ratione positiva, formaliter tamen & primario importat solam negationem essendi ab alio. Ad tertium nego, esse à se de formali & principaliter importare positivam sufficientiam essendi à se, licet illam importet de materiali, & secundario. Ad quartum nego minorem: est enim eadem ratio de his nominibus, ac de reliquis privativis. Ad fundamentum secundae sententiae patet ex dictis.

Aureoli.

71. Ad fundamentum verò Aureoli pro tertia sententia adductum negandum est, nomina substantiva per se primò importare suppositum, sed formam, quam explicite & directè significant, siue illa positiva sit, siue negativa, alioqui, si per se primò importarent suppositum, eo tantum multiplicato, multiplicaretur denominatio ipsa nominis: quia multiplicato principali significato, multiplicatur ipsa nominis denominatio. Unde dici possent tres Dij; siquidem supposita, quae per se primò in sententia Aureoli importat nomen Deus, multiplicatur, esto non multiplicetur forma ipsa Deitatis, quae in sententia eiusdem minùs principaliter importatur. Quare dicendum est, *Ingenitum* & *Innascibile* substantivè accepta per se primò importare tantum negationem, secundario verò & de materiali suppositum. Ex his etiam patet ad primam & secundam rationem dubitandi adductas pro opposita sententia secundae assertionis.

Ad fundamentum Aureoli.

DISPUTATIO XXVI.

De Persona Filij.

SECTIO PRIMA.

An Filius sit propriè Verbum, eique tantum proprium?

Alogiani.

Augustin.

1. **F**UIT antiquus error Alogianorum siue Alogorum, qui omne Verbum in Deo negabant: quorum meminit Aug. lib. de Haeresibus, haeresi 30. qui propterea Alogiani siue Alogi, id est sine Verbo dicti sunt, eo quod Dei Verbum credere noluerunt. Quae de causa, ut testatur ibidem August. Ioannis Evangelium, eiusque Apocalypsin,

in quibus Dei Verbum expressè habetur, ut libros canonicos agnoscere noluerunt. Sed hi apertè convincuntur alijs Scripturae testimonijs, quibus expressè Dei Verbum revelatum est: Sapientiae 18. *Omnipotens sermo tuus de caelo è regalibus sedibus prosiluit* &c. Ecclesiastici 1. *Fons Sapientiae Verbum Dei in excelsis: Psal. 44. Eructavit, ut de aeterno Parente omnes Patres interpretantur,*

Sapient. 18.

Eccles. 1.
Psal. 44.
Patres.

cor meum